

การทำความเข้าใจเรื่องการปฏิบัติการหลายโดเมน ของกองกำลัง NATO

Understanding Multi-Domain Operations in NATO

By
Lieutenant Colonel Jose Diaz de Leon
United States Air Force
Transformation Delivery Division
NATO Joint Warfare Centre

ผู้แปล : น.อ.ยุทธศักดิ์ พูลสุวรรณ
สำนักงานยุทธศาสตร์และหลักนิยมกองทัพอากาศ

การทำความเข้าใจเรื่องการปฏิบัติการหลายโดเมนของกองกำลัง NATO

ผู้แต่ง : Lieutenant Colonel Jose Diaz de Leon

United States Air Force Transformation Delivery Division, NATO Joint Warfare Centre

ผู้แปล : น.อ.ยุทธศักดิ์ พูลสุวรรณ

สำนักงานยุทธศาสตร์และหลักนิยมกองทัพอากาศ

บทความนี้จะทบทวนที่มา และขยายมุมมองแนวคิดการปฏิบัติการหลายโดเมนของกองกำลังองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization : NATO) ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานของความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ในการปรับปรุงขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการพูดภาษาการปฏิบัติการเดียวกัน นี่คือสิ่งที่ศูนย์การสงครามร่วม (Joint Warfare Centre : JWC) นำไปใช้ในการฝึกของพวกเขา

THE MULTI-DOMAIN APPROACH

ไม่ว่า MDO จะถูกใช้ใน NATO หรือกองทัพสหรัฐฯ อย่างไร เราอาจเน้นประเด็นทั่วไป : ความต้องการของพันธมิตร และประเทศที่มีส่วนร่วมที่จะเกาะติด และนำหน้าความท้าทายที่จะถูกกำหนดขึ้นมาในสงครามอนาคตอันซับซ้อน ผ่าน เทคโนโลยีการควบคุม

บทบทวนที่มาของการปฏิบัติการหลายโดเมน

คำว่าปฏิบัติการหลายโดเมน (Multi-Domain Operations : MDO) ถูกใช้ครั้งแรกในกองทัพสหรัฐฯ ในปี 2018 เป็นแนวคิดหลักในการเพิ่มอำนาจการรบภาคพื้นดินที่เหมาะสมทั้งในระดับยุทธการ และยุทธวิธี แนวความคิดของการปฏิบัติการแบบหลายโดเมนเป็นวิวัฒนาการมาจากหลักนิยม "การรบทางอากาศ-พื้นดิน" (Air-Land Battle) ของกองทัพสหรัฐฯ ในยุค 1980s ซึ่งกำหนดไว้เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามจากกองทัพแดงของโซเวียต ในภาคพื้นยุโรป ไม่ว่าในกรณีใด ความท้าทายสำหรับกองทัพสหรัฐฯ ยังคงเป็นการบัญชาการและการควบคุม (C2) ของกองกำลังเพื่อเอาชนะศัตรู โดยการบูรณาการการรบบรร่วมทางอากาศและทางบกที่เป็นมิติทางกายภาพแบบดั้งเดิม

จนกระทั่งปี 2018 แนวความคิดของการรบบรร่วมทางอากาศ-พื้นดิน ก็ได้ถูกพัฒนาต่อออกมาเป็นการรบบรร่วมหลายโดเมนในท้ายที่สุด "การรบ (Battle)" ถูกแทนที่ด้วย "โดเมน (Domain)"¹ ซึ่งเป็นวิถีทางที่นำไปสู่ภาพการรบบรร่วมของเหล่าทัพ โดยการนำอำนาจการยิงทั้งหมดมาใช้ช่วยให้กองทัพสหรัฐฯ สามารถพลิกฟื้นความเหนือชั้นกว่าผู้ใดในโลกที่ซับซ้อนได้มากยิ่งขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง แม้ว่ากองทัพสหรัฐฯ จะใช้คำศัพท์ที่หลากหลายสำหรับการรบบรร่วมหลายโดเมน แต่แนวคิดยังคงเป็นเช่นเดียวกับการปฏิบัติการหลายโดเมน กล่าวคือ "กองทัพสหรัฐฯ จะบูรณาการอำนาจการรบภาคพื้นดินเข้ากับการรบบรร่วมเพื่อต่อกรกับศัตรูที่มีขีดความสามารถสูงทัดเทียมกันได้อย่างไร"

ในวันนี้ MDO รับมือภัยคุกคามจากเทคโนโลยีเชิงพาณิชย์ใหม่ๆ ที่กำลังยกระดับมาทัดเทียมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการบัญชาการและควบคุมกำลังรบ ภัยคุกคามเหล่านี้เป็นหัวใจสำคัญของบันทึกความเข้าใจระหว่างกองทัพบก และกองทัพอากาศ สหรัฐฯ ที่พัฒนากลายได้ชื่อ "การบัญชาการและควบคุมทุกโดเมนร่วม/ผสม" (Combined Joint All-Domain C2 : CJADC2)²

สำหรับกองทัพอากาศนั้น การรับมือกับความท้าทายของการปฏิบัติการหลายโดเมนผ่านระบบบัญชาการและควบคุม (Command & Control), ระบบการติดต่อสื่อสาร (Communication), ระบบคอมพิวเตอร์ (Computer), ระบบข่าวกรอง (Intelligence), ระบบการเฝ้าตรวจ (Surveillance) และระบบลาดตระเวน (Reconnaissance) หรือเรียกว่า C4ISR ภายใต้ภาพการบัญชาการและควบคุมหลายโดเมน (Multi-Domain Command & Control : MDC2) และหลักนิยมในการปฏิบัติการร่วมทุกโดเมน (Joint all-domain operations : JADO)

ภาพข้างล่าง : JWC เป็นสถานที่ฝึกหลักของกองกำลัง NATO ในระดับยุทธศาสตร์ และยุทธการ

สำหรับฝ่ายเสนาธิการร่วมของสหรัฐฯ ความต่อเนื่องในการพัฒนาการบัญชาการและควบคุมทุกโดเมนร่วม (joint all-domain command & control : JADC2) ที่บูรณาการความคิดริเริ่ม (Initiatives) ของแต่ละเหล่าทัพดังเช่น MDC2 และ CJADC2 ดังกล่าวนั้นแล้ว เข้าไปสู่ความพยายามร่วมกันในการเชื่อมต่องานเสนาธิการกิจทั้งหมด

นอกจากกองทัพอากาศสหรัฐฯ โดยเฉพาะในกองกำลัง NATO คำว่า MDO เป็นเรื่องทั่วไป และเห็นได้ชัดว่ามันหมายถึงสิ่งที่แตกต่างกันในประเทศที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เช่น Multi-Domain Combat Cloud ซึ่งพยายามสร้างการเชื่อมต่อระหว่างการสนับสนุนแพลตฟอร์มที่ใช้คนควบคุม ไร้คนควบคุม และปัญญาประดิษฐ์ (AI)³

โดยไม่คำนึงถึงวิธีการใช้คำ MDO ใน NATO หรือกองทัพอากาศสหรัฐฯ เราอาจเน้นย้ำรูปแบบต่างๆ ไปที่เป็นข้อกำหนดของพันธมิตรและชาติหุ้นส่วนให้ยึดถือ และก้าวนำความท้าทายที่จะเกิดขึ้นสงครามอนาคตที่ซับซ้อนผ่านเทคโนโลยีการควบคุม การตีความและการประยุกต์ใช้คำว่า MDO ที่แตกต่างกัน ดังเช่น Sun Tzu ที่กล่าวว่าชนะการต่อสู้ก่อนที่มันจะเริ่มขึ้น นี่คือเหตุผลที่ว่าทำไมจึงต้องคอยเฝ้าระวัง และตอบโต้เทคโนโลยีเชิงพาณิชย์ที่จะถูกใช้โดยคู่ต่อสู้ของ NATO

กล่าวได้ว่า ความเชี่ยวชาญและการรุดหน้าทางวิทยาศาสตร์ที่ล้ำหน้ากว่า โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเกิดขึ้นไม่ได้หากขาดศิลปะของการบัญชาการและการควบคุม เทคโนโลยีใด ๆ ที่ทำขึ้นสำหรับกองกำลังฝ่ายน้ำเงิน และอะไรก็ตามที่กองกำลังฝ่ายน้ำเงินรู้เกี่ยวกับภัยคุกคามและเทคโนโลยีของกองกำลังฝ่ายแดง ผู้บัญชาการกองกำลังร่วมจะต้องนำมันมารวมกันทั้งหมด

NATO มอง MDO อย่างไร?

ความท้าทายใน NATO อยู่ที่การบรรลุความเชี่ยวชาญร่วมกันทั่วทั้งกองบัญชาการ ความท้าทายแต่เดิมที่เป็นมิติทางกายภาพ ได้แก่ อากาศ พื้นดิน และทะเล แสดงให้เห็นแล้วว่ายากพอสมควรในการบัญชาการและควบคุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อถูกปรับใช้ให้ร่วมในการฝึก JWC-directed exercise ในฐานะกองบัญชาการ NATO ระดับยุทธศาสตร์ การตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรอันมีค่าระหว่างผู้บัญชาการร่วมระดับยุทธการต่างๆ ของ NATO

ที่สำคัญ HQ SACT จัดการเจรจาการพัฒนาการรบโดยเฉพาะในหัวข้อ MDO ร่วมกับองค์กรที่มีผลิตผลสอดคล้องกับแนวคิด NATO Warfighting Capstone (NWCC) รวมถึงแนวคิดใหม่เพื่อการป้องปรามและการป้องกันภาคพื้นยุโรป-แอตแลนติก (Deterrence and Defence of the Euro-Atlantic Area : DDA) ในระหว่างการพูดคุยเหล่านี้ ผู้นำของ JWC ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการใช้ศัพท์บัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับ MDO

NATO ต้องการฉันทามติร่วมกันในประเด็นความชัดเจนของศัพท์บัญญัตินี้ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการปฏิบัติการร่วมในมิติอวกาศและไซเบอร์ เช่นเดียวกับที่ผู้บัญชาการกองกำลังร่วมควรมีผู้บัญชาการหน่วยกำลังทางอากาศร่วม อาจรวมถึงหน่วยงานไซเบอร์และหน่วยงานอวกาศร่วมเป็นหน่วยรอง อย่างไรก็ตาม การกำหนดว่าจะขึ้นอยู่กับประเทศใด อาจจะไม่ใช่วิธีการเป็นเจ้าของขีดความสามารถนั้น แต่อย่างน้อยจะกำหนดตามความต้องการของผู้บัญชาการกองกำลังร่วมสำหรับการปฏิบัติการในมิติเหล่านั้น

ในท้ายที่สุด ไม่ว่าจะบัญญัติศัพท์อย่างไร การนำการปฏิบัติการหลายโดเมนไปใช้ จะเกี่ยวข้องกับ NATO โดยรวม ความท้าทายคือการรวบรวมข้อมูลไปยังผู้มีอำนาจตัดสินใจ (โดยใช้ร่วมกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยกว่า ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการตัดสินใจและการดำเนินงานของพวกเขาให้ได้ดียิ่งขึ้น) กองกำลังพันธมิตรที่อยู่ภายใต้กรอบการบังคับบัญชาของ NATO ที่ดีกว่าเดิมก็สามารถปฏิบัติการร่วมได้ดีกว่าเช่นกัน แม้ว่าทิศทางและคำแนะนำจากผู้นำทางการเมืองที่เป็นพลเรือนจะเป็นจุดเริ่มต้น แต่พวกเขาต้องมีความเข้าใจร่วมกันในคำนิยามซึ่งควรเป็นฉันทามติร่วมกันของ NATO

ดังนั้น ร่างคำนิยามของโดเมน และการปฏิบัติการหลายโดเมนจึงเป็นหลักพื้นฐานของความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นในการต่อต้านการแพร่กระจายของเทคโนโลยีเชิงพาณิชย์ใหม่ ๆ ในขณะเดียวกันก็ผสมผสานการปรับปรุงความสามารถในการทำงานร่วมกันได้ จึงจะพัฒนาขีดความสามารถในการรบของ NATO ตามเจตนารมณ์ของ NWCC และ DDA ได้

ในแง่ JWC จึงเป็นการทดสอบภาคสนามที่ดีสำหรับการทดลองและการใช้งานแนวคิดในการเตรียมความพร้อมต่างๆ ของ NATO เพื่อการปฏิบัติการหลายโดเมน

การบูรณาการ MDO ของ JWC

JWC พร้อมเสมอที่จะช่วยเหลือในการส่งมอบการฝึกที่ออกแบบมาสำหรับนำไปใช้ และทดลองในการจำลองสถานการณ์ด้านการจัดการกับการปฏิบัติการหลายโดเมน เมื่อเทียบกับการฝึกทางทหารระดับชาติที่ซึ่งถือเอาการชนกันของทัพของอีกชาติหนึ่งเป็นการบรรลุเป้าหมายสุดท้ายทางการทหารตามยุทธศาสตร์ชาติเป็นบรรทัดฐานแล้วนั้น การฝึกซ้อมที่อำนาจการโดย JWC มีแง่มุมที่ครอบคลุมมากไปกว่านั้น

สถานการณ์การฝึก ประกอบด้วยภาวะที่ยากลำบากในการปฏิบัติการซึ่งเป็นผลมาจากการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เป็นจริงและสภาวะสุดท้ายที่ต้องการ การฝึกระดับปฏิบัติการร่วมกันของมิติทางกายภาพแบบดั้งเดิมและมิติอวกาศและมิติไซเบอร์ที่เพิ่มเข้ามาใหม่ในการฝึกอบรบผู้บัญชาการร่วมและฝ่ายเสนาธิการของพวกเขาในการบัญชาการและควบคุมการปฏิบัติการร่วม

นายทหารฝ่ายเสนาธิการแต่ละคนในฝั่งการบังคับบัญชา หรือโครงสร้างกำลังรบของกองกำลัง NATO ย่อมเข้าใจถึงความซับซ้อนของการบัญชาการและควบคุมกองกำลังเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายสุดท้ายที่ต้องการในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของฝ่ายสัมพันธมิตร หากนำผู้บังคับบัญชา หรือนายทหารฝ่ายเสนาธิการในกองกำลังพันธมิตรร่วมของเนเธอร์แลนด์ไปไว้ในกองทัพน้อยเคลื่อนที่เร็วของสเปนในกองกำลัง NATO คนเหล่านั้นจะสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการพูดภาษาการปฏิบัติการเดียวกัน นี่คือนั่นที่ JWC สามารถจัดเตรียมให้กับฝ่ายพันธมิตรได้อย่างครอบคลุม ในขณะเดียวกัน JWC ยังคงจัดการกับความท้าทายที่แสดงออกด้วยแนวคิดต่างๆ ของการปฏิบัติการแบบหลายโดเมน สืบเนื่องมาจากเอกสารหลักการ ได้แก่

“...เมื่อ MDO ถูกนิยามไว้ใน NATO ทาง JWC จะสามารถหาวิธีการนำมาใช้จัดตั้งหน่วย, กำหนดสถานการณ์จำลอง และเนื้อหาที่ดีที่สุดสำหรับการฝึกในระดับโลก...”

Bi-Strategic Command on Collective Training and Exercise Directive 75-3, The Allied Joint Publications, Allied Administrative Publication (AAP)-6 ที่มีอิทธิพลของข้อกำหนดและคำจำกัดความของ NATO ที่ต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความชัดเจนของศัพท์บัญญัติเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่ง

ดังนั้น MDO ใน NATO จึงต้องการคำนิยามจากบนลงล่างเพื่อนำไปใช้งานที่ดีที่สุด จนกว่าจะบรรลุปฏิบัติการของ NATO จะยังคงเผชิญกับความท้าทายในโลกที่ความเป็นจริงอันโหดร้ายไม่หยุดยั้งเช่นเดียวกับนายทหารที่จะต้องย้ายหมุนเวียนไปต่อไป การปฏิบัติการร่วมจึงยังคงมีความจำเป็นเสมอ โดยควรให้สร้างการฝึกอบรบด้วยสถานการณ์จำลองที่ไม่มีใครชนะ คล้ายกับ No-Win Kobayashi Maru Scenarios⁴ (Scenario ในภาพยนตร์ Star Trek II)

ในการฝึกที่นำโดย JWC ผู้บัญชาการกองกำลังร่วมเผชิญกับภาวะที่ยากในการปฏิบัติการ ซึ่งจะต้องรวบรวมกองกำลังทั้งหมดที่มีในการจัดการกับความท้าทายด้านปฏิบัติการที่เกิดขึ้น สิ่งที่น่ายากกว่าที่คิดไว้สำหรับตัวบุคคลที่ไม่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติการร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างพันธมิตรนานาชาติ บางสิ่งบางอย่างสิ่งที่ NATO อาจกำหนดเป็นนิยามสำหรับการปฏิบัติการหลายโดเมน ซึ่งมี 5 โดเมนที่มีอยู่ปัจจุบันเป็นจุดเริ่มต้น

เมื่อ MDO ถูกนิยามไว้ใน NATO แล้วทาง JWC จะสามารถหาวิธีการนำมาใช้จัดตั้งหน่วย, กำหนดสถานการณ์จำลอง และเนื้อหาที่ดีที่สุดสำหรับการฝึกในระดับโลก

หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด มันจะมีความจำเป็นมากขึ้นสำหรับผู้นำทางทหารฝ่ายพันธมิตรที่จะต้องเข้าใจการปฏิบัติการร่วม (วิธีที่ดีที่สุดที่จะวางแผน และดำเนินการตามแผนนั้น) รวมทั้งพวกเขาเกี่ยวข้องกับโดเมนต่างๆ อย่างไร (ตามที่ NATO ยอมรับ) เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้มากที่สุดที่เป็นไปได้

"ฝ่ายเสนาธิการร่วมด้านยุทธการ" เป็นที่ซึ่งแนวทางของการปฏิบัติการทั้งหมดมาบรรจบกันในฝ่ายเสนาธิการร่วม การฝึกอบรมรวมของนายทหารฝ่ายเสนาธิการในระดับยุทธการเป็นส่วนหนึ่งในการฝึก JFC-directed exercises ในลักษณะที่ครอบคลุมงานกองบัญชาการร่วมของ NATO สำหรับการฝึกในอนาคต เช่น STEADFAST JUPITER 2022 สามารถช่วยให้นายทหารของ NATO เข้าใจวิธีการดำเนินการปฏิบัติการร่วมกันในโดเมนที่ต่างกันได้ดีขึ้น และให้การเสริมสร้างภูมิปัญญา (Intellectual Stimulation) ซึ่งจะนำไปสู่การนิยาม MDO ที่จำเป็นสำหรับพันธมิตรต่อไป

อ้างอิงท้ายเรื่อง :

- 1 TRADOC Pamphlet 525-3-1, The U.S. Army in Multi-Domain Operations 2028, 6 December 2018, vi., 1.
- 2 Gwon, Yi Se. Operationalizing Joint All-Domain Transformation, May 26, 2021.
<https://www.ausa.org/publications/operationalizing-joint-all-domaintransformation>.
- 3 Saur, Hubert. Multi-Domain Combat Cloud: A Vision for the Future Battlefield, p.112. 7-9 September 2021 Read-Ahead for Delivering NATO Air and Space Power at the Speed of Relevance, www.japcc.org.
- 4 ฉากทัศน์โคบายาชิมารุ (Kobayashi Maru scenario) เป็นสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ชนะ (no-win situation) ซึ่งแสดงในฉากเปิดของภาพยนตร์ Star Trek II: The Wrath of Khan ในปี 1982 มันได้กลายเป็นที่นิยมใช้ในการอ้างอิงในสหรัฐอเมริกาตั้งแต่นั้นมา